

Bilgi Yönetimi Dergisi

Cilt: 7 Sayı: 1 Yıl: 2024

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/by>

*Hakemli Makaleler
Araştırma Makalesi*

Makale Bilgisi

Gönderildiği tarih: 17.10.2023

Kabul tarihi: 15.04.2024

Yayınlanma tarihi: 30.06.2024

Article Info

Date submitted: 17.10.2023

Date accepted: 15.04.2024

Date published: 30.06.2024

Anahtar Sözcükler

*Metafor, Üniversite
Kütüphane Hizmetleri,
Nitel Araştırma Yöntemleri*

Keywords

*Metaphor, University
Library Service, Qualitative
Research Methods*

DOI numarası

10.33721/by.1377249

ORCID

0000-0001-5869-0815 (1)

0000-0002-3894-5216 (2)

Metafor Araştırma Yönteminin Kütüphane Hizmetleri Bağlamında Değerlendirmesi: Gaziosmanpaşa Üniversite Kütüphanesi Örneği*

*Evaluation of Metaphor Research Method in the Context of
Library Services: Case of Gaziosmanpaşa University*

Hülya AKYÜZ

TOGÜ İslami İlimler Fakülte Kütüphanesi Öğretim Görevlisi,
hlya@live.fr

Sacit ARSLANTEKİN

Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi
Bölümü Öğretim Üyesi,
sacit.arslantekin@gmail.com

Öz

Bu çalışmanın amacı üniversite kütüphanesi hizmetinin nasıl algılandığını metafor yardımı ile ölçmektir. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde (TOGÜ) görev yapan araştırma görevlilerinin üniversite kütüphanesi hizmetleri hakkında ürettikleri metaforlar incelenerek, hizmetlerin genel anlamda değerlendirilmesi yapılmıştır. Amaç doğrultusunda eş zamanlı iki farklı veri toplama aracı kullanılarak elde edilen veriler karşılaştırılmıştır. Veri toplama araçlarından biri 5'li likert sorulardan diğeri de likert sorulara karşılık gelecek metafor sorulardan oluşmaktadır. Çalışma TOGÜ araştırma görevlileri üzerinde uygulanarak TOGÜ Kütüphanesi hizmetleri değerlendirilerek araştırma görevlilerinin kütüphane hizmetleri hakkındaki ürettikleri metaforlar incelenmiştir. Elde edilen verilerin incelenmesinde lojistik regresyon analizi kullanılmıştır. Yapılan analizlere göre araştırma görevlileri kütüphane hizmetlerine ilişkin çoğunlukla olumlu metafor kullanmıştır. En fazla olumlu metaforu kütüphanenin ödünç verme hizmetleri için en fazla olumsuz metaforu ise kütüphanenin sahip olduğu koleksiyon için kullanmışlar. Çalışmada ulaşılan sonuçlara göre, araştırma görevlilerinin metaforlarda yapılan açıklamalar ile likert sorulara verdikleri cevaplar karşılaştırıldığında metafor sorularına daha içten ve objektif cevaplar verdiği görülmüştür. Metafor yöntemi ile kütüphaneler için daha nitelikli sonuçlar elde edilebilir düşüncesini kuvvetlendirmiştir. Ayrıca personel, koleksiyon, bina, danışma hizmetleri ve ödünç verme hizmetlerinin araştırma görevlilerinin kütüphane hakkında düşüncelerini etkileyen unsurlar olduğu ve bir kısım araştırma görevlisi tarafından kütüphanenin hala mekân olarak algılandığı ulaşılan bir diğer sonuçtur. Çalışma özgün değer olarak ülkemiz ve yurt dışı alan yazında metafor ve kütüphane ilişkisine yönelik nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin bir arada kullanıldığı ilk çalışma olması açısından kütüphanecilik literatürüne katkı sağlayacaktır.

Abstract

The aim of this study is to measure how university library services are perceived with the help of metaphors. By analyzing the metaphors produced by research assistants working at Tokat Gaziosmanpaşa University (TOGÜ) about university library services, a general evaluation of the services was made. For this purpose, two different data collection tools were used simultaneously and the data obtained were compared. One of the data collection tools consists of 5-point likert questions and the other consists of metaphor questions corresponding to likert questions. The study was applied on TOGU research assistants and TOGU Library services were evaluated and the metaphors produced by research assistants about library services were examined. Logistic regression analysis was used to analyze the data obtained. According to the analysis, research assistants

*Bu makale, "Metafor Araştırma Yönteminin Kütüphane Hizmetleri Bağlamında Değerlendirmesi: Gaziosmanpaşa Üniversite Kütüphanesi Örneği (2019)" başlıklı yüksek lisans tezinden geliştirilmiştir.

**Makalenin araştırma ve yayın süreci "Araştırma ve Yayın Etiğine" uygun şekilde yürütülmüştür.

used mostly positive metaphors about library services. They used the most positive metaphors for the lending services of the library and the most negative metaphors for the collection of the library. According to the results of the study, it was seen that the research assistants gave more sincere and objective answers to the metaphor questions when the explanations made in the metaphors and their answers to the likert questions were compared. It strengthened the idea that more qualified results can be obtained for libraries with the metaphor method. In addition, staff, collection, building, information services and lending services are the factors that affect the research assistants' thoughts about the library and some of the research assistants still perceive the library as a place. The study will contribute to the literature of librarianship in terms of being the first study in which qualitative and quantitative research methods are used together for the relationship between metaphor and library in the literature in Türkiye and abroad.

1. Giriş

Üniversite kütüphaneleri, bağlı olduğu üniversitenin eğitim, öğretim ve araştırma işlerini eksiksiz bir şekilde yerine getirebilmesi için ihtiyaç duyulan bilgiye erişim sağlayan ve vermiş olduğu bilgi hizmetleriyle üniversitenin dolayısıyla toplumun gelişmesine önemli katkılarda bulunan kurumlardır (Baysal, 1982; Sefercioğlu, 2004).

Personel, koleksiyon (derme), bina, bütçe ve kullanıcı üniversite kütüphanelerinde verilen hizmetin niteliğini etkileyen ve hizmetin değerlendirebilmesinde kullanılan kütüphane unsurlardır. Kütüphane hizmetlerinden önce bu unsurlara değinmek faydalı olacaktır. *Personel*, kütüphanenin verdiği hizmetin kalitesini değerlendirmede büyük önem arz etmektedir. Çünkü kütüphane personelinin mesleki ve entelektüel bilgi birikimi verilen hizmetin yeterlilik ve kalite seviyesinde de belirleyici olacaktır. Yetersiz sayı ve niteliksiz kütüphane personeli ile üniversitede devam eden eğitim ve araştırma çalışmalarını desteklemek imkânsızdır (Çelik ve Uçak, 1993). Kayaoğlu (1999: 2)'na göre, kütüphaneler açısından *koleksiyon (derme)*, aynı amaca hizmet etmek üzere bir araya getirilmiş farklı materyal türlerinin tümüdür. Üniversite kütüphanelerinin üniversitedeki eğitim-öğretim ve araştırma etkinliklerini destekleyecek özellikte koleksiyon oluşturmaları verilen hizmetin kalitesi açısından önemlidir. Kütüphane *binaları* kullanıcıların rahatlıkla çalışabileceği nitelikte olmalıdır. Bina istek, ihtiyaç ve koleksiyon büyümesine karşı esnek olmalı ve bina gerektiğinde eklemeler yapılabilecek bir konumda yer almalıdır. İç mimari kullanıcıları cezbedebilmelidir. Binada kullanıcıların daha kolay hizmet alabilmesini sağlayacak kullanımı kolaylaştıran işaret ve levhalar bulunmalıdır. Kütüphane binası tasarlanırken havalandırma, ışıklandırma, ses yalıtımı, ısının sağlanması, neme karşı muhafaza, gerekli altyapı ve donanım özellikleri ile kullanıcı sayısına göre yeterli malzeme (masa-sandalye gibi) temini sağlanmalıdır. Üniversite kütüphanelerinde etkin ve kaliteli bir hizmetin gerçekleşmesi sahip olunan *bütçeye* bağlıdır. Kütüphaneler bütçesini ise bağlı bulunduğu üniversiteden karşılamaktadır (Kayaoğlu, 1999: 69). Üniversite kütüphanesinin *kullanıcıları*, bağlı oldukları üniversitenin öğretim elemanları, öğrencileri, idari personeli ve diğer araştırmacılarıdır. Üniversite kütüphaneleri kullanıcıların gereksinimleri doğrultusundaki kaynakları sağlamakla yükümlüdür (Çağlar, 2006: 56). Kullanıcının kaynak ihtiyaçlarının yanı sıra bilgiye kolay erişebilmeleri için gerekli olan diğer ihtiyaçlarını da karşılamalıdır. Kullanıcıların talep ve düşünceleri de çok dikkatli belirlenmeli, talepler doğrultusunda gerekli değişiklikler yapılarak hizmete devam edilmelidir.

Üniversitenin amaç ve/veya amaçlarını gerçekleştirilebilmesi için ihtiyaç duyduğu alanda gerekli bilginin toplanması, denetim altına alınması, korunması ve hizmete sunulması gerekmektedir. Bağlı oldukları kurumların öğretim ve araştırma politikalarına uygun olarak yayınları seçme, sağlama, kataloglama ve hizmete sunma görevlerini yerine getiren üniversite kütüphane hizmetleri *teknik hizmetler*, *okuyucu hizmetleri* ve *idari hizmetler* olarak 3'e ayrılır (Çelik, 2000; TOGÜ, 2020).

Teknik hizmetler, kütüphanecilik eğitimi görmüş kişiler tarafından yürütülen, üniversitede verilen eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetlerini destekleyen bilgi kaynaklarının tespit edilmesinden kataloglama, sınıflama, onarım, ciltleme gibi okuyucuya sunulacak duruma getirilmesine kadar geçen yapılan işlemleri kapsamaktadır. Okuyucu hizmetleri, danışma hizmetleri, ödünç-iade, kütüphaneler arası işbirliği servisi (Inter Library Loan), fotokopi hizmetleri, internet hizmetleri gibi kullanıcıların kütüphaneden ve bilgi kaynaklarından en verimli şekilde yararlanmalarını sağlayan hizmetlerin verildiği birimdir. İdari hizmetler ise, okuyucuların kütüphane hizmetlerinden yararlanma, bilgi kaynaklarına ulaşma ve okuyucular için gerekli teknik ve eğitsel ortamı hazırlama amacıyla yürütülen işlemleri içermektedir (TOGÜ, 2020).

Kütüphaneler, gelecekte günümüze bilgi kaynaklarının depolandığı ve bilginin aktarıldığı yapılardır. Taşıdığı misyon gereği kütüphanelerin toplum tarafından benimsenmesi için kütüphaneciler 19. yüzyılın sonlarında kütüphane ve kütüphanecileri tanımlarken ve kütüphaneler için yeni bir iş modeli oluşturmaya çalışırken metaforlardan yararlanmaya başlamışlardır (Giesecke, 2011, s. 55). Antik Yunan dilinde “metaphora”dan gelen *metafor* sözcüğü, meta (öte) ve pherein (taşımak, yüklenmek) sözcüklerinden türetilmiştir ve “bir yerden başka bir yere götürmek” anlamındadır (Demir, 2015, s. 15). Türk Dil Kurumu sözlüğünde ise “mecaz” olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu, 2022).

“Mecaz”, bir anlam inceliği yaratmak, sözün etkisini artırmak veya anlamayı/anlatmayı kolaylaştırmak amacıyla bir durumu, bir olguyu, bir kavramı veya bir eylemi kendi adıyla söylemek yerine bu durumlarla ilişkisi olan başka bir kelimeyi kullanarak anlatmak; bir kelimeyi geçici olarak başka bir kelimenin yerine kullanmak (ödüncleme yapmak) biçiminde açıklanabilir (Karataş, 2018). Neticede mecaz, bir şeyi kendi adı veya özelliği ile ifade etmek yerine “bir anlam inceliği yaratmak veya dikkat çekmek için” kasıtlı olarak o şeyi, başka bir şeyin adı veya özelliği ile anlatmaktır. Bu bağlamda mecaz, farklı bir anlatma biçimi, doğrudan anlatım dışında başvurulmuş farklı bir anlatım yolu olarak önümüze gelmektedir. *Metafor* ise Türkçeye uyarlandığında bir anlatım biçimi veya tarz değil, böyle bir anlatım tarzının içinde anlatım aracı olarak kullanılan müstakil bir unsura tekabül etmektedir. Mecaz iki kelime arasındaki alış-veriş veya gidiş-geliş yani ödünclemeyi ifade etmektedir. Metafor ise donmuş (gelişmesini tamamlamış / stabil) veya gelişmekte-oluşmakta olan, kurgulanmış veya kurgulanmakta olan bir tasavvurun kendisidir. Bu tasavvur donmuş bir hikâye, bir aforizma, bir eşya, bir kavram, meşhur bir olay, bir eylem, bir fıkra, önemli özelliği olan bir insan veya başka bir varlık da olabilir. Şu hâlde anlatı sanatında metafor, bir eylem biçimi, bir ifade manevrası değil, bu eylemi kuran ve gerçekleştiren sanatçının kullandığı malzemelerden/unsurlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır (Demir ve Karakaş Yıldırım, 2019, s. 1088).

Metafor, klasik görüşte söz sanatı olarak düzyazının keyfini ve şiirin estetik değerini arttıran dekoratif, süs amaçlı bir araç olarak kullanılmaktadır (Özdemir, Aras ve Özdemir, 2016: 114). Metafora yönelik klasik yaklaşımın yanılgıları şu şekilde sıralanabilir: Metaforun kelimelere has bir nitelik ve linguistik bir fenomen olarak düşünülmesi, metaforun bir takım sanatsal ve retorik amaçlar için kullanılması, metaforun iki entite (varlık) arasındaki benzerliklere dayandırılması ve metaforun insani iletişim ile gündelik düşünmeden ayrı tutularak değerlendirilmesidir (Lakoff ve Johnson, 2015).

1980 yılında geliştirdikleri “Çağdaş Metafor Teorisi” ile Lakoff ve Johnson (2015), insanların metaforları günlük hayatlarında gelişigüzel kullanmadıklarını, aksine metaforları insanların tecrübelerini kavramlaştırdığı tutarlı sistemler olarak ifade etmişlerdir (Lakoff ve Johnson, 2015, s. 27). Metaforu, sadece bir söz figürü olarak değil aynı zamanda metaforun düşünce figürü olarak insan kavrayışının bir yansıması olduğunu savunmuşlardır. George Lakoff ve Mark Johnson, metaforun toplumsal veya kişisel hafızada oluşturulmuş bir kavram olduğunu ve her zaman benzetme unsuru olmadığına vurgu yapmışlardır. Metaforu kelimelerin değil, kavramların niteliği olarak değerlendirmişlerdir. Metaforun fonksiyonunun salt sanatsal/estetik kaygıları değil, belirli kavramları daha iyi anlamak olduğunu ve metaforun çoğunlukla benzerliğe dayanmadığını, metaforun özel bir yeteneği olmayan sıradan insanlarca gündelik hayatta büyük bir zihin faaliyeti gerektirmeksizin kullanıldığını ve metaforun linguistik bir süs, gereksiz bir dekor değil, insanî düşüncenin ve akıl yürütmenin ayrılmaz bir unsuru olduğunu savunmuşlardır (Lakoff ve Johnson, 2015, s. 12).

Metafor, bütünüyle anlamlandıramadığımız şeyleri, duyguları, estetik tecrübeleri, ahlaki pratikleri ve ruhsal bilinci kısmen kavramaya çalışmanın önemli araçlarından biri durumundadır (Lakoff ve Johnson, 2015). Metaforlar insanın dünyayı nasıl algıladığının, nesnelere, olayları, olguları, kişileri nasıl yorumladığının ve örgütlediğinin bir ifadesidir. Bunun yanında metaforlar insanlara terimleri yeni şekillerde bağlamalarına yardımcı olarak terimlerin yeni görüntülerinin geliştirilmesine olanak sağlayabilmektedir.

Metaforlar bir zıtlıklar birliği olmak gibi ilginç bir özelliğe sahiptir: Somut ile soyut, görsel ile sözel, çizgisel ile kavramsal olanı birleştirirler (Draaisma, 2007, s. 34). Beck, metafor, belli durumdaki ilişkilerin fark edilmesini kolaylaştırmak için başka bir durumdaki benzer bir dizi somut ilişkiye atıfta bulunur, ifadesini kullanmıştır. Yine Beck’e göre metaforun mahiyetinde somut bir imgeyle soyut ilişkileri anlamak veya formüle etmek vardır. O’na göre metafor bir arabulucudur (Beck, 1978).

Bir tecrübe unsurunu bir başka tecrübe unsuru açısından anlamaya çalıştığımızda metafor kullanırız. Böylece metafor, A'nın B olduğunun (veya gibi olduğunun) örtük veya açık belirtilmesiyle oluşur. "İnsan aslandır" dediğimizde, insanın aslana benzeyen özelliklerine dikkat çekmek için aslan imgesini kullanırız. Metafor belli yorumları öne çıkarırken, diğerlerini arka plana iter. Böylece, metafor insanın aslanca cesaret, güç ya da yırtıcılığına vurgu yaparken, aynı kişinin pekâlâ bir domuz, bir iblis, bir ermiş, bir baş belası veya bir münzevi de olabileceği olgusunu örter (Morgan, 1998, s. 14). Meslekler/disiplinler, metaforlardan yararlanarak kimliklerini tanıma, kimliklerinde var olan kodlara ulaşma, hitap ettiği kitlenin beklentisini ve algısını değerlendirmeye çalışmaktadırlar. Bu değerlendirmeyi yapmaya çalışan meslek/disiplinlerden biri de kütüphaneciliktir. Kütüphanelerin tarihine bakıldığında belli dönemlerde insanlar tarafından yanlış anlaşılıp algılandığı görülmektedir. Örneğin çağdaş kütüphaneciliğin kurucularından biri olan Melvil Dewey insanların kütüphaneleri müze, kütüphanecileri ise küf kokulu kitaplar arasındaki avcı kediler olarak yorumladıklarını ifade etmiştir (Nardini, 2001, s. 113). Yüz yıldan uzun bir süredir insanların kütüphaneleri kitapların depoları dışında bir şey olarak görmelerine yardımcı olacak bağlantılar aramak için kütüphaneciler tarafından metaforlar kullanılmış ve kullanılmaya da devam edilmektedir (Giesecke, 2011, s. 54). Melvil Dewey gibi öncü liderler, kütüphanecilikle ilgili yanlış anlaşılan anlamlara hayatın diğer kesimlerinde arzu edilen anlamları yerleştirerek yanlış anlamalar yerine yenilenmiş çeşitli imgeleri tercih etmişlerdir (Nardini, 2001). 1800'lerin sonlarında kütüphaneleri ve kütüphanecileri tanımlamak için sıklıkla kullanılan olumsuz terimlerin üstesinden gelinmeye çalışılarak kütüphanelerin eğitim ve okul anlamında yeniden tanımlanması amaçlanmıştır. Kütüphanelerin yerel toplum için önemini tanımlamak için dini metaforlar benimsemişlerdir. Bu çalışmalara rağmen 19. yüzyılda bile, kütüphanelerin "sadece kitaplar için depolar" veya "antik müzeler" olarak tanımlandığı görülmüştür (Larner, 1998). Kütüphaneler, kütüphaneciler tarafından bile korunan ve kullanılmaması amaçlanan tozlu baskı malzeme koleksiyonları olarak değerlendirilmiştir (Krasner-Khait, 2001).

19. yüzyılın kütüphanecileri mesleği tanımlamak için daha olumlu metaforlar denemişlerdir. Örneğin, halk kütüphanelerini halkın üniversitesi olarak tanımlamışlardır. 20. yüzyılın başlarına gelindiğinde kütüphaneciler verimliliği vurgulayarak kütüphaneciliği iş metaforları ile uyumlu hâle getirmeye çalışmışlardır (Giesecke, 2011). Danuta Nitecki'nin akademik kütüphaneleri tanımlamak için yaptığı çalışmaya bakıldığında öğretim üyelerinin kütüphaneyi bilgi elde edilen depolar olarak tanımlamış olması 20. yüzyılda da pek fazla bir şeyin değişmediğini göstermektedir.

20. Yüzyılın sonunda kütüphane ve kütüphanecilik alanında kütüphanecileri tanımlamak için bilgisayar endüstrisinden yararlanılarak çok sayıda terim üretilmiştir. Kütüphaneciler kendileri için bilgi mühendisleri, bilgi uzmanları, bilgi otobanlarında bilgi uzmanları veya bilgi gezginleri gibi metaforları kullanmışlardır. Bu imgelerin her biri, kütüphanecilerin görünürliğini geliştirmek; insanların düşüncelerini ve kütüphanecileri tarif etme biçimlerini değiştirmek için bir çabadır (Giesecke, 2011).

Bu çalışma ile kullanıcıların üniversite kütüphane hizmetleri hakkındaki gerçek düşüncelerinin öğrenilmesi ve elde edilen sonuçların üniversite kütüphanelerinin hizmet yenileme süreçlerine katkı sağlayacağı düşünülmüş; metafor kullanılarak yapılan araştırmaların en az diğer araştırma yöntemleri kadar yarar sağlayıp sağlayamayacağı test edilmeye çalışılmıştır. Alan yazın yapılan çalışmalara bakıldığı zamanda ülkemizde Demir ve Güneş'in (2016) çalışması dışında kütüphanecilik alanında metafor çalışması yapılmadığı belirlenmiş; bu çalışmada da halk kütüphanesi yöneticilerinin ideal kütüphane kavramı ve kütüphane yöneticilerinin çalıştıkları kütüphane bağlamında oluşturdukları metaforların var olan durum ile düşlenen durumun karşılaştırılmasında kullanıldığı görülmüştür. Bunun yanında yurt dışında yapılan çalışmalara bakıldığı zaman da metaforun ya kütüphanecilik açısından felsefi bir kuram olarak incelendiği (Nitecki, 1979 ve 1981) ya literatür taraması yapılarak kütüphanecilik ile ilgili kullanılan metaforların incelendiği (Nardini, 2001; Kennedy, 2007; Giesecke, 2011; Johannsen, 2015) ya metafor kullanılarak farklı disiplinlerdeki kavramların kütüphanecilik mesleğine uyarlandığı (Brown ve Marek, 2005; Ratzan, 2005; Pun ve Lau, 2018) ya da kütüphanecilik mesleği ile ilgili kavramlara kullanıcının ve personelin hangi metaforlarla yaklaştığının ölçülmesi amaçlı (Smith ve Yanchnes, 1998; Stoddart, 2013; Bordonaro, 2015; Gooding ve Terras, 2016) yapıldığı gözlenmiştir. Bu çalışma ise hem kütüphane ve kütüphane unsur ve hizmetlerinin kütüphane kullanıcıları tarafından metafor yoluyla değerlendirilmesi açısından ülkemiz alan yazın hem de nitel ve nicel

araştırma yöntemlerinin birlikte kullanıldığı bir çalışma olması açısından genel (yurtiçi ve yurt dışı) kütüphanecilik alan yazına katkı sağlaması için yapılmıştır.

2. Araştırmanın Amacı, Hipotezi ve Soruları

Çalışma, 2017-2018 eğitim-öğretim yılı bahar dönemi TOGÜ’de görev alan 156 araştırma görevlisinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, kütüphane hizmetleri hakkında hem nicel (5’li likert sorular) hem de nitel (metafor yöntemi) araştırma yöntemlerinden yararlanarak veri toplamak, toplanan verileri analiz etmek ve analiz sonrası sonuçların karşılaştırılmasını yapmak amaçlanmıştır.

Gerek kütüphanelerde verilen hizmetleri değerlendirmek gerek kütüphane kullanım düzeyini ölçmek amacıyla geribildirim çalışmalarında kullanılan nicel araştırma yöntemlerinde cevaplara araştırmacılar tarafından sınırlamalar getirilmekte olup örneklem grubu verilen cevaplar arasında kendine en yakın olanı seçmek durumunda bırakılmaktadır. Ancak metafor yöntemi ile grupların kendi fikirlerini daha objektif ve içten bir şekilde belirtebilmelerinin sağlanabileceği düşünülmektedir. Buradan yola çıkarak araştırmanın hipotezi aşağıdaki gibidir:

H0: Nitel verilerin (metafor) ve nicel verilerin değerlendirilmesinden elde edilen sonuçlar arasında kütüphane hizmetleri bağlamında anlamlı bir fark yoktur.

H1: Nitel verilerin (metafor) ve nicel verilerin değerlendirilmesinden elde edilen sonuçlar arasında kütüphane hizmetleri bağlamında anlamlı bir fark vardır.

Metafor yolu ile kullanıcıların kütüphane hizmetleri hakkında gerçek ve öznel düşüncelerini belirleyebilmek amacıyla da aşağıdaki araştırma sorusu oluşturulmuştur:

i.Kütüphane hizmetlerinin değerlendirilmesinde nicel yöntem yerine metafor yönteminin kullanılması ile daha nitelikli sonuçlar elde edilebilir mi?

2.1 Yöntem

Bu çalışmada karma yöntem modeli kullanılmıştır. Karma yöntem ile araştırmalarda nitel ve nicel yaklaşımlar bir arada kullanılabildiğinden, tek bir yöntemin kullanıldığı araştırmalara göre karma yöntemin kullanıldığı araştırmalar verilerin daha iyi bir şekilde analiz edilerek anlaşılmasını sağlamaktadır (Creswell ve Plano Clark, 2014). Karma yöntemler, herhangi bir çalışmada nitel ve nicel araştırmaların ve bunların verilerinin bir araya getirilmesini ya da bütünleştirilmesini gerektirmektedir. Nicel veri anketler veya psikolojik testlerde olduğu gibi genellikle kapalı uçlu cevaplardan oluşurken, nitel veri önceden belirlenmiş, cevapların olmadığı açık uçlu yapıları içermektedir. Çoklu yöntemler olarak da nitelendirilen karma yöntemde hem nicel hem de nitel verilerden birlikte yararlanılabildiğinden yürütülen araştırmada elde edilen veri grubunun eksiklerinin az olacağı ve eksiklerin telafi edilebileceği düşüncesi hâkimdir (Creswell, 2013, s.14). Karma yöntemin kullanıldığı bu araştırma yukarıdaki aşmalarda göz önüne alınarak “yakınsayan paralel deseni” ile modellenmiştir. Bu desen yakınsayan desen olarak da ifade edilmektedir. Bu desen araştırmacının araştırma sürecinin aynı olan bir aşamasında nitel ve nicel aşamaları aynı anda uygulaması ile oluşur (Creswell ve Plano Clark, 2014, s. 83).

2.2 Çalışma evreni:

Üniversitenin 2017-2018 eğitim-öğretim yılı bahar dönemi ders programı incelendiğinde az derse girdikleri tespit edilerek veri toplama sürecinde erişim kolaylığı sağlayabilmek ve akademik eğitimlerine devam ettikleri için kütüphane hizmetlerinden daha sık yararlandıkları düşünülerek çalışmanın evren grubu TOGÜ’de görev yapan araştırma görevlilerinin katılımı ile oluşturulmuştur. Çalışmaya Diş Hekimliği Fakültesi, Eğitim Fakültesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İslami İlimler Fakültesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Tıp Fakültesi ve Ziraat Fakültesinde görev yapan 156 araştırma görevlisi katılmıştır. G*Power 3 program serisinde yapılan örneklem büyüklüğü belirlenmesi sonucuna göre (kitle sayısı 325 endeksli yapılan güç analizi sonucuna göre %5 hata ve %95 güç oranına göre örneklem büyüklüğünün 111 olmasının yeterli olduğu) 325 kişinin oluşturduğu evren de araştırma için 156 araştırma görevlisinin yeterli olduğu da ayrıca test edilmiştir.

Analiz aşamasında 11 katılımcının nitel veri toplama aracındaki metafor sorularını yapmamaları ya da metaforları yazarak metaforlar hakkındaki görüşlerini belirtmemeleri nedeniyle bu katılımcıların verileri değerlendirmeye alınmamış, 145 katılımcının verileri değerlendirmeye dâhil edilmiştir. Elde edilen demografik verilere bakıldığı zaman araştırmaya katılan 145 araştırma görevlisinin 81'i kadın 64'ü ise erkektir. Araştırmaya katılım oranlarına bakıldığında ise en fazla katılımın 53 araştırma görevlisiyle Tıp Fakültesinde ve en az katılımın ise 1 araştırma görevlisiyle Güzel Sanatlar Fakültesinde olduğu görülmektedir.

2.3 Verilerin Toplanması

05.03.2018-E.12146 tarih ve sayılı yazı ile Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nden anket uygulama izni alındıktan sonra Nisan 2018-Haziran 2018 tarihleri arasında veri toplama çalışmalarına başlanmıştır. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıların cinsiyeti, çalıştığı fakülte, kütüphaneyi hangi sıklık ve hangi amaçla kullandığı ile ilgili sorular ve kütüphane hizmetlerinin kütüphane personeli, binası, koleksiyonu, danışma hizmetleri ve ödünç verme hizmetlerini içeren çoklu değerlendirmenin yapılmasını sağlayan sorular yer almaktadır. Birinci bölüm oluşturulurken Bozkurt (2008)'ün "Hizmet Pazarlamasında Müşteri Memnuniyeti ve Kütüphane Hizmetlerinde Bir Uygulama: Muğla Üniversitesi Merkez Kütüphanesi Örneği" isimli tez çalışmasında kullanılan "Kütüphane Memnuniyet Anketi"¹ ve Satoh ve arkadaşlarının (2005) "Evaluation Of The University Library Service Quality: Analysis Through Focus Group Interviews"² isimli makale çalışmalarından yararlanılmıştır.

İkinci bölümde 7 adet yarı yapılandırılmış açık uçlu soruya yer verilmiştir. Buradaki sorular da birinci bölümü oluşturan kütüphane hizmetleri ile ilgili sorulardır. Araştırma görevlilerinin kütüphane binası, personeli (kullanıcıya olan tutumu ve verdiği hizmet açısından 2 başlıkta değerlendirilmesi istenmiştir), koleksiyonu ve kütüphanede verilen danışma ve ödünç verme hizmetleri hakkındaki düşüncelerinin nicel ve nitel karşılaştırmasını yapabilmek için kendilerine belirlenen bu konular hakkında bazı ifadeler sunulmuş ve kendi düşünceleriyle ifadeleri tamamlamaları ve nedenini açıklamaları istenmiştir.

Örnek: Benim için kütüphane personelinin kullanıcılara olan davranışı/tutumu DENİZ FENERİ gibidir/benzemektedir. Çünkü yol göstericidir.

Benim için kütüphane personelinin vermiş olduğu hizmet TAM PANSİYON gibidir/benzemektedir. Çünkü kullanıcılarına her zaman eksiksiz hizmet vermektedir.

"Benim için kütüphane personelinin kullanıcılara davranışı/tutumu ..... gibidir/benzemektedir. Çünkü ....."

Bu bölümde katılımcılara daha kolay çağrışım yapabilmelerine yardımcı olmak için kullanacakları metaforlar değerlendirilerek kütüphane hizmet türüne göre sınırlandırılarak verilmiştir. Bu çalışmada da metaforlarla ilgili daha önce yapılan bazı çalışmalarda da önceden seçilmiş metaforun kullanılması yoluna gidilmiştir (Carlson, 2001; Mahlios ve Maxson, 1998; Saban, 2003). Bu aşamada da metaforların sınırlandırılması yapılırken Nardini (2001)'nin "A Search For Meaning: American Library Metaphors, 1876-1926", Giesecke (2011)'nin "Finding the Right Metaphor: Restructuring, Realigning, and Repackaging Today's Research Libraries" ve Demir ve Güneş (2016)'in "Türkiye'de Halk Kütüphaneleri Yöneticilerinin İdeal Kütüphane Kavramına İlişkin Metaforik Algıları" isimli çalışmalarındaki metaforlardan yararlanılmıştır. Ayrıca katılımcılara kolaylık sağlamak için bu kaynaklardan elde edilen metaforların sayılarını arttırmak amacıyla bazı metaforlar da araştırmacı tarafından eklenmiştir. Tablo 1'de kullanılan metaforlar verilmiştir.

¹ Ölçeğin kullanım izni için yazarıyla iletişime geçilememiştir. Bu ölçek [Hizmet Pazarlamasında Müşteri Memnuniyeti ve Kütüphane Hizmetlerinde Bir Uygulama: Muğla Üniversitesi Merkez Kütüphanesi Örneği], [Bilal Bozkurt], [2008],142-146, tarafından geliştirilmiştir.

² Ölçeğin kullanım izni için yazarıyla iletişime geçilememiştir. Bu ölçek [Evaluation Of The University Library Service Quality: Analysis Through Focus Group Interviews], [Satoh vdğrl], [2005], 183-193 tarafından geliştirilmiştir.

Tablo 1*Araştırmada Katılımcılara Verilen Metaforlar*

Metafor Başlıkları	Metaforlar	Toplam
Personel tutumu	Öğretmen-müdür-yönetmen-müfettiş-bekçi-navigatör-bilgi uzmanı-mühendis-gardiyan-iş adamı-müzeci-araştırma görevlisi	12
Personel hizmeti	Bilgi otoyolu-makine-güneş-gökkuşağı-köprü-pencere-anahtar-açık büfe servis-arama motoru-ağaç-antika-anneanne-memur-gözlüklü teyze	14
Kütüphane koleksiyonu	Depo-ağaç-akıllı telefon-kültür merkezi-okul-üniversite-anahtar-güneş-vinç-evren-hurdalık-kömürlük-ardiye-antikacı dükkânı	14
Kütüphane binası	Oturma odası-hastane-ev-rekreasyon merkezi-kiler-banka-iletişim merkezi-fabrika-laboratuvar-huzurevi-elçilik-kafeterya-idari büro	13
Danışma hizmetleri	Elektrik santrali-izleme kulesi-bekçi-girişimci-destekçi-makine-mekanizma-görev-elektronik erişim-internet-köprü-havuz-havza-imalathane-arama motoru-güneş-pencere-ağaç-yarış pisti-metropol	20
Ödünç verme hizmeti	Elektrik santrali-izleme kulesi-bekçi-girişimci-destekçi-makine-mekanizma-görev-elektronik erişim-internet-köprü-havuz-havza-imalathane-arama motoru-güneş-pencere-ağaç-yarış pisti-metropol	20
TOPLAM		93

Çalışmaya katılan araştırma görevlilerine toplamda 93 adet metafor verilmiştir. Bu metaforlar kütüphane hizmetlerini oluşturan unsurlara göre ayrı ayrı verilmiştir. Kiler, kültür merkezi, akıllı telefon, ağaç, güneş, arama motoru, metropol, açık büfe servis, evren, rekreasyon merkezi, köprü, gökkuşağı, havuz, ev, internet, okul, anahtar, elektronik erişim, iş adamı, girişimci, bilgi uzmanı, öğretmen, antika, depo, idari büro, oturma odası, izleme kulesi, pencere, kafeterya, navigatör, bekçi, üniversite, yönetmen, laboratuvar, fabrika, elektrik santrali, müdür, girişimci, banka, gardiyan, makine, görev ve vinç metaforları olmak üzere toplam 44 tane metafor önceki çalışmalardan yararlanılarak elde edilmiştir (Nardini, 2001; Giesecke, 2011; Demir ve Güneş, 2016). Çalışmanın amacı nitel ve nicel verilerin karşılaştırılması olduğundan ve metaforların olumlu-olumsuz anlamları dışında kavramsal bir kategorisinin yapılması amaçlanmadığından kalan müzeci, araştırma görevlisi, mühendis, müfettiş, bilgi otoyolu, anneanne, gözlüklü teyze, hurdalık, kömürlük, ardiye, antikacı dükkânı, hastane, iletişim merkezi, huzurevi, elçilik, destekçi, mekanizma, havza, imalathane ve yarış pisti olmak üzere 21 metaforda araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Araştırmacı tarafından oluşturulan metaforlarda referans alınan metaforlara yakın olumlu ve olumsuz metaforlar oluşturulmaya özen gösterilmiştir.

2.4 Verilerin Geçerliliği ve Güvenirliği

Geçerlik, nicel ve nitel araştırmalarda farklılık gösterir, ancak her iki yaklaşımda da verilerin, bulguların ve yorumların niteliğini kontrol etme amacına hizmet etmektedir (Creswell ve Clark, 2014, s. 224). Yapılan çalışmanın nicel verilerinin güvenilirliğini ölçmek için SPSS 22 paket programında Cronbach Alpha güvenirlik analizi yapılmıştır. Bulunan değerler Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2*Nicel Verilerin Güvenirlik Değerleri*

Güvenirlik	Cronbach's Alpha
Genel Güvenirlik	%89,5
Kütüphane Personeli	%81,5
Kütüphane Koleksiyonu	%91,5
Kütüphane Binası	%82,7
Kütüphane Danışma Hizmeti	%86,2
Kütüphane Ödünç Verme Hizmeti	%71,0

Tablodaki değerlere bakıldığı zaman genel güvenilirlik $0,81 < \alpha < 1,00$ değer aralığında olduğundan genel güvenilirlik iyi düzeyde; alt başlıklar ise $0,61 < \alpha < 0,80$ değer aralığında olduğu için alt başlıkların güvenilirliği de yeterli düzeydedir (İslamoğlu ve Alınacı, 2014, s. 283).

Nitel araştırmada ise araştırmacının ve katılımcıların açıklamalarının doğru, güvenilir ve inandırıcı olup olmadığını belirlemek için güvenilirlikten daha çok geçerliğe odaklanılır (Lincoln ve Guba, 1985). Güvenirlik nitel araştırmada sınırlı bir anlama sahiptir. Nitel geçerlik, araştırmacının katılımcı ziyaretleri esnasında elde ettiği bilgilere dayalı olan analiz süreçlerinden ve dış uzman incelemelerinden gelir. Genel olarak nitel geçerliği kontrol etme, nitel veri toplama yoluyla elde edilen bilgilerin doğru olup olmadığını değerlendirme anlamına gelir (Creswell ve Plano Clark, 2014, s. 225). Araştırmada nitel veri analizine ait sonuçların geçerliğinin sağlanması için Yıldırım ve Şimşek (2005) tarafından da vurguladığı gibi araştırmacı yansız bir tutum içerisinde bulunarak verilerin analizinde ve yorumlanmasında katılımcıların kendi anlatımlarına doğrudan yer verilmiştir.

2.5 Verilerin Analizi

Nicel verileri analiz ederken değişkenlerin sınıflaması yapabilmek için de lojistik regresyon analizinden yararlanılmıştır. Nitel verilerin analizinde ise betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır.

Lojistik regresyon analizi tahmin edilmeye çalışılan bağımlı değişkenin kategorik olduğu durumlarda kullanılmaktadır. Lojistik regresyon analizi, bağımlı değişkenin kategorik olduğu durumlarda, sürekli ya da kategorik olarak ölçülmüş bir veya birden fazla bağımsız değişken yardımıyla, bağımlı değişkeni tahmin etmeye yönelik bir tekniktir. Lojistik regresyon analizi sınıflama ve atama işlemi yapmaya yardımcı olur (Özdamar, 2002, s. 475).

Neden sonuç ilişkilerinin ortaya konulması amacıyla yapılan çoğu sosyo-ekonomik araştırmada, incelenen değişkenlerden bazıları olumlu-olumsuz, başarılı-başarısız, evet-hayır, memnun-memnun değil şeklinde iki düzeyli verilerden oluşmaktadır. Bu türde bağımlı değişkenin iki düzeyli ya da çok düzeyli kategorik verilerden oluşması durumunda; bağımlı değişken ile bağımsız değişken(ler) arasındaki neden-sonuç ilişkisinin incelenmesinde, lojistik regresyon analizi önemli bir yere sahiptir (Agresti, 1996, s. 103).

Amaçlarından birisi sınıflandırma, diğeri ise bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkileri araştırmak olan lojistik regresyon analizinde, bağımlı değişken kategorik veri oluşturmakta ve kesikli değerler almaktadır. Bağımsız değişkenlerin ise hepsinin veya bazılarının sürekli ya da kategorik değişkenler olmasına ilişkin bir zorunluluk bulunmamaktadır (Işığışık, 2003).

Araştırmanın nitel boyutunda, katılımcıların kütüphane hizmetlerine ilişkin olumlu-olumsuz düşüncelerinin metaforlar yoluyla elde edilen veriler doğrultusunda betimsel analiz yoluyla değerlendirilmesine çalışılmıştır. Betimsel analiz dört aşamadan meydana gelmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2005, s. 224):

- **Betimsel analiz için bir çerçeve oluşturma:** Araştırmanın sorularına ve araştırmanın konusuna göre veri analizi için verilerin hangi tema/kategori altında organize edileceği ve sunulacağına karar verildiği aşamadır.
- **Kategorik/tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi:** Elde edilen verilerin daha önce oluşturulan çerçeveye göre gözden geçirilerek mantıklı ve anlamlı bir şekilde bir araya getirilmeye çalışıldığı aşamadır.
- **Bulguların tanımlanması:** Verilerin tanımlanmaya çalışıldığı aşamadır.
- **Bulguların yorumlanması:** Tanımlanan bulguların neden-sonuç ilişkisi çerçevesinde yorumlandığı son aşamadır.

3. Bulgular

Bu bölümde katılımcıların nicel sorulara verdikleri cevapların lojistik regresyon analizi ile elde edilen bulgular ile ilgili metaforlara ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

3.1 Katılımcıların Kütüphane Kullanımına İlişkin Bulguları

Bu bölümde çalışmaya katılan araştırma görevlilerinin kütüphaneyi kullanma sıklığı ve kütüphaneyi kullanma amaçlarına ilişkin bilgiler yer almaktadır.

3.1.1. Kütüphaneyi Kullanma Amacı

Çalışmaya katılan araştırma görevlilerinin kütüphaneyi kullanma sıklığına ilişkin bulgular Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3

Katılımcıların Kütüphaneyi Kullanım Amacına İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Kütüphaneyi Kullanma Amacı (1 En Önemli 6 En Önemsiz Şeklinde Cevaplandı)	En Önemli		En Önemsiz	
	N	%	N	%
Ders Çalışmak	13	9	64	44,1
Araştırma Yapmak	8	5,5	53	30,3
Kitap Ödünç Almak	13	9	35	24,1
Cd ve Dvd'leri kullanmak	35	24,1	7	4,8
Gazete ve Dergi Okumak	45	31	7	4,8
E-Kaynak Kullanmak	51	32,5	14	9,7
TOPLAM	145	100	145	100

Çalışmaya katılan araştırma görevlilerinin kütüphaneyi kullanma amaçlarına ve bu amaçlarındaki öncelik sıralarına bakıldığında kütüphanelerin ders çalışma mekânı olmak algısından uzaklaştırıldığını söylemek mümkün olacaktır. Çünkü çalışmaya katılan araştırma görevlilerinin sadece %9'u kütüphaneyi kullanımındaki en önemli amaçlarının ders çalışmak olduğunu ifade etmişlerdir. Çalışmaya katılan araştırma görevlilerinin %35,2'si kütüphaneyi kullanmaktaki en önemli amaçlarının e-kaynaklardan yararlanmak olduğunu ifade etmiştir. Bu değere bakarak kullanıcıların kütüphaneye karşı sahip oldukları mekânsal algılamadan uzaklaştıkları ve kütüphanenin istenilen her yerde ihtiyaç duyulan bilgiye erişim imkânı tanıdığına farkına varıldığı söylenebilir. Ayrıca e-kaynak kullanım farkındalığı arttıkça kullanıcıların kütüphaneyi kaynak ödünç almak amacıyla kullanılma sıklığı da azalmaktadır. Çalışmaya katılan araştırma görevlilerinin %9'unun kütüphaneyi kullanmadaki en önemli amaçlarının kitap ödünç almak olduğunu belirtmesi bu düşüncüyü desteklemektedir. Çalışmaya katılan araştırma görevlilerinin %24,1'i kütüphaneyi kullanmadaki en önemli amacının görsel ve işitsel materyallerden (cd ve dvd) yararlanmak olduğunu belirtmiş; %31'i ise gazete ve dergi gibi süreli yayınlar okumak amacıyla kütüphaneyi tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Kütüphanelerin araştırma yapmak amacıyla kullanımına bakıldığı zaman ise çalışmaya katılan araştırma görevlilerinin %5,5'i kütüphaneyi kullanmaktaki en önemli amacının araştırma yapmak olduğunu aktarmıştır. Araştırma kütüphanesi olarak da nitelendirilen üniversite kütüphanelerinin araştırma yapmak amacı ile çok tercih edilmediği de görülmektedir.

3.1.2. Kütüphaneyi kullanma sıklığı

Çalışmaya katılan araştırma görevlilerinin Tablo 3'te verilen amaçlar doğrultusunda kütüphaneyi kullanma sıklığına ilişkin bulgular Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4

Katılımcıların Kütüphaneyi Kullanım Sıklığına İlişkin Frekans Ve Yüzde Dağılımları

Kütüphaneyi Kullanma Sıklığı	Frekans	Yüzde (%)
Her gün	6	4,1
Haftada 2 Kere	23	15,9
Haftada 1 Kere	29	20,0

Ayda 2 Kere	35	24,1
Ayda 1 Kere	39	26,9
Diğer	13	9,0
TOPLAM	145	100,0

Kütüphaneyi kullanım sıklığına bakıldığı zaman çalışmaya katılan araştırma görevlilerinin %26,9'u ayda bir kere kütüphaneyi kullanmaya ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Araştırma görevlilerinin sadece %4,1'i her gün kütüphaneyi kullanma gereksinimi duyduklarını belirtmiştir ki bu değer araştırma yapmak ve alanında uzmanlaşmaya çalışma amaçlarını benimseyen araştırma görevlileri için oldukça düşük bir değerdir. Ayrıca çalışmaya katılan araştırma görevlilerinin %9'unun kütüphaneyi kullanma sıklığına bakıldığında ise ne zaman ihtiyaç duyarlarsa o zaman kullanmayı tercih ettiklerini belirterek bu sıklığın haftada birkaç kerede yılda 1–2 kere de olabildiğini ifade etmişlerdir.

3.2. Lojistik Regresyona İlişkin Bulgular

Lojistik regresyon analizi ile personel, koleksiyon, bina, danışma hizmetleri ve ödünç verme hizmetleri hakkında likert sorularla elde edilen cevaplar ve katılımcıların kendi iradeleri ile seçip açıklamalarını yaparak düşüncelerini ifade ettikleri metaforlar kullanılarak katılımcıların kütüphane hizmetleri hakkında olumlu mu olumsuz mu görüşe/fikre/algıya sahip olduklarını tahmin etmek hedeflenmiştir. Bu amaç doğrultusunda ilgili açıklayıcı değişkenlerin etkisini göstermek amacıyla aşağıdaki lojistik regresyon analiz veri tablolarında analiz verilerinden beta katsayılarının anlamlılık değerleri verilmiştir.

3.2.1. Personel

3.2.1.1. Personel Tutumu

Çalışmaya katılan araştırma görevlilerinin, personelin tutumu hakkındaki düşüncelerine ilişkin lojistik regresyon bulguları Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5

Lojistik Regresyon Modelindeki Personel Tutumu Değişkenine İlişkin Katsayılar

Personelin Tutumuna İlişkin Cevaplar	B Katsayısı Değerleri
P1	-,363
P2	-,135
P3	,006
P4	-1,727
MP2	
MP2(1)	-24,080
MP2(2)	1,238
MP2(3)	-1,987
MP2(4)	-,512
MP2(5)	-1,298
MP2(6)	-4,322
MP2(7)	-22,488
MP2(8)	-21,200
MP2(9)	1,879
MP2(10)	-22,087
MP2(11)	-3,944
Constant	8,874

Tabloda yer alan değişkenler kütüphane personeli kullanıcılarına karşı ilgili ve nazik davranmaktadır (P1), kütüphane personeli kullanıcılarına güven duygusu vermektedir (P2), kütüphane personeli kullanıcılarına onların ihtiyacını anlayarak hizmet vermektedir (P3), kütüphane personelinin verdiği hizmeti yeterli buluyorum (P4), Benim için kütüphane personelinin kullanıcılarına davranışı/tutumu ..... gibidir/benzemektedir (MP2) ve MP2(1) den MP2(11) e kadar olan değişkenlerde personel tutumu için

kullanılan metaforları ifade etmektedir. Özellikle “navigatör-MP2(6)” ve “müzeci-MP2(11)” metaforlarının $p < 0,05$ olduğundan modeli tahmin etmede anlamlı katkılarının olduğu sonucuna varılmaktadır. Ayrıca “(MP2)” değeri de $p < 0,05$ olduğundan personel tutumu için kullanılan metaforların modeli tahmin etmede anlamlı katkısının olduğu sonucuna varılmaktadır. Bahsedilen bu üç değişken dışında kalan diğer tüm değişkenlerin beta değerlerine bakıldığı zaman modeli tahmin etmede anlamlı katkılarının olmadığı görülmektedir. Beta değerleri anlamlı çıkmayan bu değişkenlerin bazılarını Beta katsayılarına göre değerlendirmek gerekirse, özellikle “MP2(1)-öğretmen, MP2(7)-bilgi uzmanı, MP2(8)-mühendis, MP2(10)-iş adamı” metaforlarının modeli tahmin etmede en güçlü anlamsız çıkan değişkenler olduğu anlaşılmaktadır. Olumsuzdan olumluya doğru yüksek bir katsayı değeri ile modelin yönelimini arttırmaktadır, modeli yüksek derecede etkilediği için belirleyicilikleri yoktur. Beta katsayılarına göre “MP2(2)-müdür ve MP2(9)-gardiyen” metaforları modelin olumsuzdan olumsuza yönelimini arttırdığı için modeli tahmin etmede belirleyicilikleri söz konusu değildir.

3.2.1.2. Personel Hizmeti

Çalışmaya katılan araştırma görevlilerinin, personelin verdiği hizmet hakkındaki düşüncelerine ilişkin lojistik regresyon bulguları Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6

Lojistik Regresyon Modelindeki Personel Hizmeti Değişkenine İlişkin Katsayılar

Personelin Hizmetine İlişkin Cevaplar	B Katsayısı Değerleri
P1	-,083
P2	-,637
P3	,233
P4	-1,580
MPH2	
MPH2(1)	-38,504
MPH2(2)	-19,309
MPH2(3)	-38,394
MPH2(4)	-38,796
MPH2(5)	-39,193
MPH2(6)	-18,246
MPH2(7)	-19,839
MPH2(8)	-18,491
MPH2(9)	-38,171
MPH2(10)	-37,285
MPH2(11)	-17,540
MPH2(12)	-15,719
MPH2(13)	-17,521
Constant	24,583

Tabloda yer alan değişkenler kütüphane personeli kullanıcılarına karşı ilgili ve nazik davranmaktadır (P1), kütüphane personeli kullanıcılarına güven duygusu vermektedir (P2), kütüphane personeli kullanıcılarına onların ihtiyacını anlayarak hizmet vermektedir (P3), kütüphane personelinin verdiği hizmeti yeterli buluyorum (P4), Benim için kütüphane personelinin vermiş olduğu hizmet ..... gibidir/benzemektedir (MPH2) ve MPH2(1) den MPH2(13) e kadar olan değişkenlerde personelin verdiği hizmet için kullanılan metaforları ifade etmektedir. Sadece “kütüphane personelinin verdiği hizmeti yeterli buluyorum (P4)” değişkeni $p < 0,05$ olduğundan modeli tahmin etmede anlamlı katkısının olduğu sonucuna varılmaktadır. Bahsedilen bu tek değişken dışında kalan diğer tüm değişkenlerin beta değerlerine bakıldığı zaman modeli tahmin etmede anlamlı katkılarının olmadığı görülmektedir. Beta değerleri anlamlı çıkmayan bu değişkenlerin bazılarını Beta katsayılarına göre değerlendirmek gerekirse, özellikle “MPH2(1)-bilgi otoyolu, MPH2(3)-güneş, MPH2(4)-gökkuşağı, MPH2(5)-köprü, MPH2(9)-arama motoru ve MPH2(10)-ağaç” metaforlarının modeli tahmin etmede en güçlü anlamsız

çıkan değişkenler olduğu gözlenmektedir. Olumsuzdan olumluya doğru yüksek bir katsayı değeri ile modelin yönelimini arttırmaktadır, modeli yüksek derecede etkilediği için belirleyicilikleri yoktur.

3.2.1.3. Koleksiyon

Çalışmaya katılan araştırma görevlilerinin, kütüphane koleksiyonu hakkındaki düşüncelerine ilişkin lojistik regresyon bulguları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7

Lojistik Regresyon Modelindeki Koleksiyon Değişkenine İlişkin Katsayılar

Kütüphane Koleksiyonuna İlişkin Cevaplar	B Katsayısı Değerleri
K1	-,161
K2	,630
K3	-,838
K4	,826
K5	-,140
MK2	
MK2(1)	1,801
MK2(2)	-,569
MK2(3)	-19,553
MK2(4)	-19,672
MK2(5)	-19,631
MK2(6)	-19,646
MK2(7)	-19,737
MK2(8)	-19,859
MK2(9)	22,861
MK2(10)	-19,699
MK2(11)	23,210
MK2(12)	22,200
MK2(13)	3,700
Constant	-2,450

Tabloda yer alan değişkenler, kütüphanedeki kitap koleksiyonu yeterlidir (K1), kütüphanedeki dergi koleksiyonu yeterlidir (K2), kütüphanedeki veri tabanı koleksiyonu yeterlidir (K3), kütüphanedeki e-kaynak koleksiyonu yeterlidir(K4), aradığım her türlü kaynağı kütüphanede kolaylıkla buluyorum (K5), Benim için kütüphane koleksiyonu ..... gibidir/benzemektedir (MK2) ve MK2(1) den MK2(13) e kadar olan değişkenlerde koleksiyon için kullanılan metaforları ifade etmektedir. Özellikle “depo-MK2(1)” ve “ardiye(13)” değişkenlerinin $p < 0,05$ olduğundan modeli tahmin etmede anlamlı katkılarının olduğu sonucuna varılmaktadır. Bahsedilen bu iki değişken dışında kalan diğer tüm değişkenlerin beta değerlerine bakıldığı zaman modeli tahmin etmede anlamlı katkılarının olmadığı görülmektedir. Beta değerleri anlamlı çıkmayan bu değişkenlerin bazılarını Beta katsayılarına göre değerlendirmek gerekirse, özellikle “MK2(3)-akıllı telefon, MK2(4)-kültür merkezi, MK2(5)-okul, MK2(6)-üniversite, MK2(7)-anahtar, MK2(8)-güneş ve MK2(10)-evren” metaforlarının modeli tahmin etmede en güçlü anlamsız çıkan değişkenler olduğu gözlenmektedir. Olumsuzdan olumluya doğru yüksek bir katsayı değeri ile modelin yönelimini arttırmaktadır, modeli yüksek derecede etkilediği için belirleyicilikleri yoktur. Beta katsayılarına göre “MK2(9)-vinç, MK2(11)-hurdalık ve MK2(12)-kömürlük” metaforları modelin olumludan olumsuza yönelimini arttırdığı için modeli tahmin etmede belirleyicilikleri yoktur.

3.2.1.4 Bina

Çalışmaya katılan araştırma görevlilerinin, kütüphane binası hakkındaki düşüncelerine ilişkin lojistik regresyon bulguları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8*Lojistik Regresyon Modelindeki Bina Değişkenine İlişkin Katsayılar*

Kütüphane Binasına İlişkin Cevaplar	B Katsayısı Değerleri
MB2	
MB2(1)	-22,755
MB2(2)	-,281
MB2(3)	-20,311
MB2(4)	-21,048
MB2(5)	1,892
MB2(6)	-1,702
MB2(7)	-20,690
MB2(8)	-,917
MB2(9)	-21,574
MB2(10)	-,696
MB2(11)	-19,869
MB2(12)	-2,263
B1	-,576
B2	,348
B3	-,518
B4	-,101
B5	-1,284
Constant	7,180

Tabloda yer alan değişkenler, kütüphane binası kolay ulaşılabilir ve merkezi bir yerdedir (B1), kütüphanenin fiziksel koşulları (aydınlama, ısıtma, soğutma, havalandırma) ve malzeme sayısı (masa ve sandalye) yeterlidir (B2), kütüphane binasının kullanımını kolaylaştıran yönlendirici işaret ve tabelalar yeterlidir (B3), kütüphane çalışmaya imkan veren cazip bir yerdir (B4), ihtiyaç duyduğum her zaman kütüphanede rahat çalışma ve araştırma ortamı buluyorum (B5), Benim için kütüphane binası ..... gibidir/benzemektedir (MB2) ve MB2(1) den MB2(12) e kadar olan değişkenlerde bina için kullanılan metaforları ifade etmektedir. Sadece “ihtiyaç duyduğum her zaman kütüphanede rahat çalışma ve araştırma ortamı buluyorum (B5)” değişkeninin $p < 0,05$ olduğundan modeli tahmin etmede anlamlı katkısının olduğu sonucuna varılmaktadır. Bahsedilen bu tek değişken dışında kalan diğer tüm değişkenlerin beta değerlerine bakıldığı zaman modeli tahmin etmede anlamlı katkılarının olmadığı görülmektedir. Beta değerleri anlamlı çıkmayan bu değişkenlerin bazılarını Beta katsayılarına göre değerlendirmek gerekirse, özellikle “MB2(1)-oturma odası, MB2(3)-ev, MB2(4)-rekreasyon merkezi, MB2(7)-iletişim merkezi ve MB2(9)-laboratuvar” metaforlarının modeli tahmin etmede en güçlü anlamsız çıkan değişkenler olduğu gözlenmektedir. Olumsuzdan olumluya doğru yüksek bir katsayı değeri ile modelin yönelimini arttırmaktadır, modeli yüksek derecede etkilediği için belirleyicilikleri yoktur.

3.2.2.5. Danışma Hizmetleri

Çalışmaya katılan araştırma görevlilerinin, kütüphane danışma hizmetleri hakkındaki düşüncelerine ilişkin lojistik regresyon bulguları Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9*Lojistik Regresyon Modelindeki Danışma Hizmetleri Değişkenine İlişki Katsayılar*

Danışma Hizmetlerine İlişkin Cevaplar	B Katsayısı Değerleri
DH1	-3,249
DH2	2,886
DH3	1,543
DH4	4,482

DH5	-5,691
DH6	,916
MDH2	
MDH2(1)	-23,954
MDH2(2)	1,344
MDH2(3)	,867
MDH2(4)	-23,159
MDH2(5)	-4,155
MDH2(6)	-20,002
MDH2(7)	-19,179
MDH2(8)	6,929
MDH2(9)	-23,159
MDH2(10)	-21,332
MDH2(11)	-24,285
MDH2(12)	7,504
MDH2(13)	-13,015
MDH2(14)	-24,228
MDH2(15)	-21,957
MDH2(16)	-19,246
MDH2(17)	-23,062
MDH2(18)	-26,374
Constant	-3,482

Tabloda yer alan değişkenler, kütüphane kullanımı ile ilgili verilen kullanıcı eğitimlerini yeterli buluyorum /DH1), kaynak alımında kullanıcılardan gelen isteklere önem verilmektedir (DH2), basılı ve e-kaynak kullanımı konusunda yapılan bilgilendirmeleri yeteli buluyorum (DH3), kullanıcının bilgi ihtiyacına yönelik kaynaklar belirlenmektedir (DH4), aradığım konu ile ilgili kaynağa yönlendiriliyorum (DH5), kütüphanenin vermiş olduğu danışma hizmetini yeterli buluyorum (DH6), Benim için kütüphanenin vermiş olduğu danışma hizmetleri ..... gibidir/benzemektedir MDH2) ve MDH2(1) den MDH2(18) e kadar olan değişkenlerde danışma hizmetleri için kullanılan metaforları ifade etmektedir. Değişkenlerden hiç birisi $p < 0,05$ olmadığından modeli tahmin etmede anlamlı katkılarının olduğu sonucuna varılmaktadır. Tüm değişkenlerin beta değerlerine bakıldığı zaman modeli tahmin etmede anlamlı katkılarının olmadığı görülmektedir. Beta değerleri anlamlı çıkmayan bu değişkenlerin bazılarını Beta katsayılarına göre değerlendirmek gerekirse, özellikle “MDH2(1)-elektrik santrali, MDH2(4)-girişimci, MDH2(9)-elektronik erişim, MDH2(10)-internet, MDH2(11)-köprü, MDH2(14)-imalathane, MDH2(15)-arama motoru, MDH2(17)-pencere ve MDH2(18)-ağaç” metaforlarının modeli tahmin etmede en güçlü anlamsız çıkan değişkenler olduğu gözlenmektedir. Olumsuzdan olumluya doğru yüksek bir katsayı değeri ile modelin yönelimini arttırmaktadır, modeli yüksek derecede etkilediği için belirleyicilikleri yoktur. Beta katsayılarına göre “MDH2(8)-görev ve MDH2(12)-havuz” metaforları modelin olumsuzdan olumsuza yönelimini arttırdığı için modeli tahmin etmede belirleyicilikleri söz konusu değildir.

3.2.2.6. Ödünç Verme Hizmetleri

Çalışmaya katılan araştırma görevlilerinin, kütüphane ödünç verme hizmetleri hakkındaki düşüncelerine ilişkin lojistik regresyon bulguları Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10

Lojistik Regresyon Modelindeki Ödünç Verme Hizmetine Değişkenine İlişkin Katsayılar

Ödünç Verme Hizmetine İlişkin Cevaplar	B Katsayısı Değerleri
ÖVH1	,597
ÖVH2	-2,288
ÖVH3	-1,620

ÖVH4	2,363
ÖVH5	-,987
MÖVH2	
MÖVH2(1)	-20,181
MÖVH2(2)	-4,209
MÖVH2(3)	-1,882
MÖVH2(4)	-18,249
MÖVH2(5)	-21,692
MÖVH2(6)	-23,467
MÖVH2(7)	-21,941
MÖVH2(8)	-1,588
MÖVH2(9)	-18,499
MÖVH2(10)	-20,821
MÖVH2(11)	-21,287
MÖVH2(12)	-1,052
MÖVH2(13)	-16,629
MÖVH2(14)	-1,060
MÖVH2(15)	-4,218
MÖVH2(16)	-18,248
MÖVH2(17)	-19,800
MÖVH2(18)	-20,565
MÖVH2(19)	-2,116
Constant	5,532

Tabloda yer alan değişkenler, kaynakları ödünç verme süresi yeterlidir (ÖVH1), ödünç verilen kaynak sayısı yeterlidir (ÖVH2), kütüphanede olmayan kaynaklara başka kütüphanelerden erişilmesi konusundaki aldığım hizmeti yeterli buluyorum (ÖVH3), kitap ve dergilerin tekrardan rafa yerleştirilme hızını yeterli buluyorum (ÖVH4), kütüphanenin vermiş olduğu ödünç verme hizmetini yeterli buluyorum (ÖVH5), benim için kütüphanenin vermiş olduğu ödünç verme hizmeti ..... gibidir/benzemektedir (MÖVH2) ve MÖVH2(1) den MÖVH2(19) e kadar olan değişkenlerde ödünç verme hizmeti için kullanılan metaforları ifade etmektedir. Sadece “ödünç verilen kaynak sayısı yeterlidir (ÖVH2)” değişkeninin $p < 0,05$ olduğundan modeli tahmin etmede anlamlı katkısının olduğu sonucuna varılmaktadır. Bahsedilen bu tek değişken dışında kalan diğer tüm değişkenlerin beta değerlerine bakıldığı zaman modeli tahmin etmede anlamlı katkılarının olmadığı görülmektedir. Beta değerleri anlamlı çıkmayan bu değişkenlerin bazılarını Beta katsayılarına göre değerlendirmek gerekirse, özellikle “MÖVHP2(1)-elektrik santrali, MÖVH2(5)-destekçi, MÖVH2(6)-makine, MÖVH2(7)-mekanizma, ÖVH2(11)-köprü ve MÖVH2(18)-ağaç” metaforlarının modeli tahmin etmede en güçlü anlamsız çıkan değişkenler olduğu gözlenmektedir. Olumsuzdan olumluya doğru yüksek bir katsayı değeri ile modelin yönelimini arttırmaktadır, modeli yüksek derecede etkilediği için belirleyicilikleri yoktur. Beta katsayılarına göre “ÖVH4-kitap ve dergilerin tekrardan rafa yerleştirilme hızını yeterli buluyorum” sorusu modelin olumsuzdan olumsuza yönelimini arttırdığı için modeli tahmin etmede belirleyiciliği mevcut değildir.

4. Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan araştırma görevlilerinin kütüphane ve kütüphane hizmetleri hakkında kullandıkları metaforlar içerdikleri anlama göre olumlu ve olumsuz olmak üzere iki kategoride değerlendirilerek Tablo 11’de değerlere ilişkin bulgular verilmiştir. Değerlendirmeler kütüphanenin 5 unsuruna göre ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan araştırma görevlilerinin kütüphane hakkında kendi öznel düşüncelerini öğrenebilmek adına son bir metafor sorusu daha sorularak konuyla ilgili metaforu kendilerinin belirlenmesi istenmiştir. Araştırmaya katılan araştırma görevlilerinin oluşturdukları metaforlara Tablo 11’de yer verilmiştir.

Tablo 11*Kütüphane Hizmetline İlişkin Olumlu ve Olumsuz Metaforların Yüzde ve Frekans Dağılımları*

Metafor Başlıkları	Olumlu		Olumsuz	
	N	(%)	N	%
Kütüphane Personelinin Tutumu	118	81,4	27	18,6
Kütüphane Personelinin Verdiği Hizmet	112	77,2	33	22,8
Kütüphane Koleksiyonu	102	70,3	43	29,7
Kütüphane Binası	117	80,7	28	19,3
Kütüphanede Verilen Danışma Hiz.	134	92,4	11	7,6
Kütüphanede Verilen Ödünç Verme Hiz.	136	93,8	9	6,2

Çalışmaya katılan araştırma görevlilerinin kütüphane hizmetlerine ilişkin kullandıkları metaforlara bakıldığında çoğunlukla olumlu metafor kullandıkları, en fazla olumlu metaforu da kütüphanenin ödünç verme hizmetleri için kullandıkları görülmektedir. En fazla olumsuz metaforu ise kütüphanenin sahip olduğu koleksiyon için kullandıkları gözlenmektedir.

4.1. Personel

Kütüphane hizmetinin değerlendirilmesinde önemli unsurlardan olan personele ilişkin metaforları analiz etmek için katılımcılara personel ile ilgili “Benim için kütüphane personelinin kullanıcılar davranışı/tutumu ..... gibidir/benzemektedir. Çünkü .....” ve “Benim için kütüphane personelinin vermiş olduğu hizmet.....gibidir/benzemektedir. Çünkü .....” olmak üzere iki adet soru sorulmuştur. Sorulara ilişkin bulgular Tablo 12 ve Tablo 13’de verilmiştir.

4.1.1. Personelin kullanıcılar davranışı/tutumu

Çalışmaya katılan araştırma görevlilerinin, personelin davranışı/tutumu hakkında kullandıkları metaforlara ilişkin bulgular Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12*Benim İçin Kütüphane Personelinin Kullanıcılara Davranışı/Tutumu*

Personelin Tutumuna İlişkin Kullanılan Metaforları	Kullanılan Olumlu Metaforlar		Kullanılan Olumsuz Metaforlar		Tüm Metaforlar	
	N	%	N	%	N	%
Öğretmen	23	15,9	0	0	23	15,9
Müdür	1	0,7	7	4,8	8	5,5
Yönetmen	9	6,2	3	2,1	12	8,3
Müfettiş	3	2,05	3	2,05	6	4,1
Bekçi	4	2,8	5	3,4	9	6,2
Navigatör	39	27	1	0,6	40	27,6
Bilgi Uzmanı	13	9	0	0	13	9
Mühendis	9	6,2	0	0	9	6,2
Gardiyan	1	0,7	6	4,1	7	4,8
İş Adamı	3	2,1	0	0	3	2,1
Müzeci	12	8,2	1	0,8	12	9

Araştırma Görevlisi	1	0,7	1	0,7	2	1,4
Toplam	118	81,45	27	18,55	145	100

Personelin tutumu ile ilgili katılımcılar 118 adet olumlu, 27 adet de olumsuz metafor kullanmıştır. Genel olarak personelin tutumundan memnun olduğu görülmektedir. En çok kullanılan metafor navigatör metaforu olup en fazla olumlu anlamda da aynı metaforun kullanıldığı gözlenmektedir. En az kullanılan metafor araştırma görevlisi metaforu olmuştur. En fazla olumsuz anlamda kullanılan metafor müdür metaforudur. Öğretmen, bilgi uzmanı, mühendis ve iş adamı metaforlarının ise hep olumlu anlamda kullanıldığı anlaşılmaktadır.

4.1.2. Personelin Vermiş Olduğu Hizmet

Çalışmaya katılan araştırma görevlilerinin, personelin vermiş olduğu hizmet hakkında kullandıkları metaforlara ilişkin bulgular Tablo 13’de verilmiştir.

Tablo 13

Benim İçin Kütüphane Personelinin Vermiş Olduğu Hizmet

Verilen hizmete İlişkin Kullanılan Metaforları	Kullanılan Olumlu Metaforlar		Kullanılan Olumsuz Metaforlar		Tüm Metaforlar	
	N	%	N	%	N	%
Bilgi Otoyolu	11	7,6	0	0	11	7,6
Makine	6	4,1	1	0,7	7	4,8
Güneş	15	10,3	0	0	15	10,3
Gökkuşluğu	5	3,4	0	0	5	3,4
Köprü	15	10,3	0	0	15	10,3
Pencere	4	2,7	1	0,7	5	3,4
Anahtar	15	10,3	1	0,7	16	11
Açık Büfe Servis	14	9,6	7	4,9	21	14,5
Arama Motoru	11	7,6	0	0	11	7,6
Ağaç	1	0,7	0	0	1	0,7
Anneanne	4	2,7	1	0,7	5	3,4
Memur	6	4,1	15	10,4	21	14,5
Gözlüklü Teyze	5	3,4	4	2,8	9	6,2
Antika	0	0	3	2,1	3	2,1
Toplam	112	77	33	23	145	100

Personelin vermiş olduğu hizmetle ilgili katılımcılar 112 adet olumlu, 33 adet de olumsuz metafor kullanmıştır. Genel olarak personelin vermiş olduğu hizmetten memnun olduğu görülmektedir. En fazla kullanılan metaforlar açık büfe ve memur metaforları olmuştur. En az kullanılan metafor ağaç metaforudur. En fazla olumlu anlamda kullanılan metaforlar güneş, köprü ve anahtar metaforları olmuştur. En fazla olumsuz anlamda kullanılan memur metaforu olmuştur. Antika metaforu hep olumsuz anlamda tercih edilmiştir. Bilgi otoyolu, güneş, gökkuşluğu, köprü, arama motoru ve ağaç metaforları hep olumlu anlamda benimsenmiştir.

4.2. Koleksiyon

Kütüphane hizmetinin değerlendirilmesinde önemli unsurlardan olan koleksiyona ilişkin metaforları analiz etmek için katılımcılara kütüphane koleksiyonu ile ilgili “Benim için kütüphane koleksiyonu ..... gibidir/benzemektedir. Çünkü .....” sorusu sorulmuştur. Soruya ilişkin bulgular Tablo 14’de verilmiştir.

Tablo 14*Benim İçin Kütüphane Koleksiyonu*

Koleksiyon İçin Kullanılan Metaforları	Kullanılan Olumlu Metaforlar		Kullanılan Olumsuz Metaforlar		Tüm Metaforlar	
	N	%	N	%	N	%
Depo	13	9	19	13,1	32	22,1
Ağaç	9	6,2	1	0,7	10	6,9
Akıllı Telefon	10	6,9	0	0	10	6,9
Kültür Merkezi	13	9	0	0	13	9,0
Okul	3	2,1	0	0	3	2,1
Üniversite	8	5,5	0	0	8	5,5
Anahtar	3	2,1	0	0	3	2,1
Güneş	6	4,1	0	0	6	4,1
Vinç	0	0	1	0,7	1	,7
Evren	15	10,3	0	0	15	10,3
Hurdalık	0	0	7	4,8	7	4,8
Kömürlük	0	0	1	0,7	1	,7
Ardiye	1	0,7	9	6,2	10	6,9
Antikacı Dükkânı	21	14,5	5	3,4	26	17,9
Toplam	102	70,4	43	29,6	145	100,0

Kütüphane koleksiyonuyla ilgili katılımcılar 102 adet olumlu, 43 adet de olumsuz metafor kullanmıştır. Genel olarak kütüphanenin sahip olduğu kaynaklardan memnun olduğu görülmektedir. En fazla kullanılan metafor depo metaforu olmuştur. En az kullanılan metaforlar kömürlük ve vinç metaforlarıdır. En fazla olumlu anlamda kullanılan metafor antikacı dükkanı metaforudur. En fazla olumsuz anlamda kullanılan depo metaforu olmuştur. Ardiye (1 kere olumlu kullanılmış), vinç, kömürlük ve hurdalık metaforları hep olumsuz anlamda kullanılmıştır. Akıllı telefon, kültür merkezi, okul, üniversite, anahtar, güneş, evren metaforları hep olumlu anlamda kullanılmıştır.

4.3. Bina

Kütüphane hizmetinin değerlendirilmesinde önemli unsurlardan olan binaya ilişkin metaforları analiz etmek için katılımcılara kütüphane binası ile ilgili “Benim için kütüphane binası ..... gibidir/benzemektedir. Çünkü .....” sorusu sorulmuştur. Soruya ilişkin bulgular Tablo 15’de verilmiştir.

Tablo 15*Benim İçin Kütüphane Binası*

Bina İçin Kullanılan Metaforları	Kullanılan Olumlu Metaforlar		Kullanılan Olumsuz Metaforlar		Tüm Metaforlar	
	N	%	N	%	N	%
Oturma Odası	14	9,7	0	0	14	9,7
Hastane	10	7	3	2	13	9,0
Ev	24	16,6	0	0	24	16,6
Rekreasyon Merkezi	2	1,4	0	0	2	1,4
Kiler	1	0,7	5	3,4	6	4,1
Banka	12	8,2	3	2,1	15	10,3
İletişim Merkezi	6	4,1	0	0	6	4,1
Fabrika	11	7,6	3	2,1	14	9,7

Laboratuvar	7	4,8	0	0	7	4,8
Huzurevi	14	9,6	7	4,9	21	14,5
Elçilik	2	1,4	0	0	2	1,4
Kafeterya	11	7,6	1	0,7	12	8,3
İdari Büro	3	2,1	6	4,1	9	6,2
Toplam	117	80,7	28	19,3	145	100,0

Kütüphane binası ile ilgili katılımcılar 117 adet olumlu, 28 adet olumsuz metafor kullanmıştır. Genel olarak kütüphanenin hizmet verdiği binadan memnun olduğu görülmektedir. En fazla kullanılan metafor ev metaforu olmuştur. En az kullanılan metaforlar elçilik ve rekreasyon merkezi metaforlarıdır. En fazla olumlu anlamda kullanılan metafor ev metaforu olmuştur. Huzurevi metaforu, olumsuz anlamda en fazla kullanılan metafor olarak tercih edilmiştir. Oturma odası, ev, rekreasyon merkezi, iletişim merkezi, laboratuvar, elçilik metaforları hep olumlu anlamda benimsenmiştir.

4.4. Danışma Hizmetleri

Kütüphane hizmetinin değerlendirilmesinde önemli unsurlardan olan danışma hizmetlerine ilişkin metaforları analiz etmek için katılımcılara danışma hizmetleri ile ilgili “Benim için kütüphanenin vermiş olduğu danışma hizmeti ..... gibidir/benzemektedir. Çünkü .....” sorusu sorulmuştur. Soruya ilişkin bulgular Tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 16

Benim İçin Kütüphanenin Vermiş Olduğu Danışma Hizmetleri

Danışma Hizmetleri İçin Kullanılan Metaforları	Kullanılan Olumlu Metaforlar		Kullanılan Olumsuz Metaforlar		Tüm Metaforlar	
	N	%	N	%	N	%
Elektrik Santrali	2	1,4	0	0	2	1,4
İzleme Kulesi	5	3,4	3	2	8	5,5
Bekçi	1	0,7	3	2,1	4	2,8
Girişimci	3	2,1	0	0	3	2,1
Destekçi	25	17,2	1	0,7	26	17,9
Makine	3	2,1	0	0	3	2,1
Mekanizma	2	1,4	0	0	2	1,4
Görev	2	1,4	2	1,4	4	2,8
Elektronik Erişim	1	0,7	0	0	1	0,7
İnternet	14	9,7	0	0	14	9,7
Köprü	21	14,5	0	0	21	14,5
Havuz	1	0,7	1	0,7	2	1,4
İmalathane	1	0,7	0	0	1	0,7
Arama Motoru	25	17,2	0	0	25	17,2
Güneş	11	7,6	0	0	11	7,6
Pencere	4	2,7	0	0	4	2,8
Ağaç	5	3,4	0	0	5	3,4
Yarış Pisti	4	2,7	0	0	4	2,8
Metropol	4	2,7	1	0,7	5	3,4
Toplam	34	92,4	11	7,6	145	100,0

Kütüphanenin vermiş olduğu danışma hizmetleri ile ilgili katılımcılar 134 adet olumlu, 11 adet olumsuz metafor kullanmıştır. Genel olarak kütüphanenin vermiş olduğu danışma hizmetlerinden memnun olduğu görülmektedir. En fazla kullanılan metafor destekçi metaforu olmuştur. En az kullanılan metaforlar elektronik iletişim ve imalathane metaforları olmuş; havza metaforu hiç

kullanılmamıştır. En fazla olumlu anlamda kullanılan metaforlar arama motoru ve destekçi metaforları olmuştur. En fazla olumsuz anlamda kullanılan izleme kulesi ve bekçi metaforlarıdır. Elektrik santrali, girişimci, makine, mekanizma, elektronik erişim, internet, köprü, imalathane, arama motoru, güneş, pencere, ağaç, yarış pisti metaforları hep olumlu anlamda kullanılmıştır.

4.5. Ödünç Verme Hizmetleri

Kütüphane hizmetinin değerlendirilmesinde önemli unsurlardan olan ödünç verme hizmetine ilişkin metaforları analiz etmek için katılımcılara danışma hizmetleri ile ilgili “Benim için kütüphanenin vermiş olduğu ödünç verme hizmeti ..... gibidir/benzemektedir. Çünkü .....” sorusu sorulmuştur. Soruya ilişkin bulgular Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17

Benim İçin Kütüphanenin Vermiş Olduğu Ödünç Verme Hizmetleri

Ödünç Verme Hizmetleri İçin Kullanılan Metaforları	Kullanılan Olumlu Metaforlar		Kullanılan Olumsuz Metaforlar		Tüm Metaforlar	
	N	%	N	%	N	%
Elektrik Santrali	4	2,7	0	0	4	2,8
İzleme Kulesi	17	11,7	1	0,7	18	12,4
Bekçi	10	6,9	1	0,7	11	7,6
Girişimci	1	0,7	0	0	1	,7
Destekçi	23	15,9	0	0	23	15,9
Makine	5	3,4	0	0	5	3,4
Mekanizma	7	4,8	0	0	7	4,8
Görev	7	4,8	2	1,4	9	6,2
Elektronik Erişim	5	3,4	0	0	5	3,4
İnternet	7	4,8	0	0	7	4,8
Köprü	12	8,3	0	0	12	8,3
Havuz	5	3,4	1	0,7	6	4,1
Havza	1	0,7	0	0	1	,7
İmalathane	2	1,4	1	0,7	3	2,1
Arama Motoru	1	0,7	1	0,7	2	1,4
Güneş	9	6,2	0	0	9	6,2
Pencere	2	1,4	0	0	2	1,4
Ağaç	3	2,1	0	0	3	2,1
Yarış Pisti	13	9	1	0,7	14	9,7
Metropol	2	1,4	1	0,7	3	2,1
Toplam	136	93,8	9	6,2	145	100,0

Kütüphanenin vermiş olduğu ödünç verme hizmeti ile ilgili katılımcılar 136 adet olumlu, 9 adet de olumsuz metafor kullanmıştır. Genel olarak kütüphanenin vermiş olduğu ödünç verme hizmetinden memnun olduğu görülmektedir. En fazla kullanılan metafor destekçi metaforu olmuştur. En az kullanılan metaforlar girişimci ve havza metaforlarıdır. Destekçi metaforu, olumlu anlamda en fazla tercih edilendir. Görev metaforu ise olumsuz anlamda en fazla benimsenendir. Elektrik santrali, girişimci, destekçi, makine, mekanizma, elektronik erişim, internet, köprü, havza, güneş, pencere ve ağaç metaforları hep olumlu anlamda değerlendirilmiştir.

5. Sonuç ve Öneriler

Metaforlar, insanların “şeyleri” yeni yollarla birbirine bağlamasına yardımcı olan bir araçtır. İnsanların bir şey ile diğeri arasındaki ilişkiyi görerek bağlantı sağlamasına olanak tanımaktadır. Metaforlar sosyal bilimler alanında birçok araştırmada kullanılmaktadır. Kütüphanecilik disiplini de bu alanlardan biridir.

Kütüphanecilikte, metaforlar ile insanların kütüphaneleri kitap deposundan başka bir şey olarak görmelerine yardımcı olacak bağlantılar aranmış; kütüphane ve kütüphanecilerin önemi vurgulanmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmada da metafor yolu ile kullanıcıların kütüphane hizmetleri hakkında detaylı ve öznel düşüncelerini belirleyebilmek amacıyla kütüphane hizmetlerinin değerlendirilmesinde nicel yöntem yerine metafor yönteminin kullanılması ile daha nitelikli sonuçların elde edilip edilemeyeceği araştırılmıştır. Bu amaç doğrultusunda farklı araştırma yöntemleri bir arada kullanılmıştır.

Yapılan bu çalışmanın likert sorular bölümünde katılımcıların personel, koleksiyon, bina, danışma hizmetleri ve ödünç verme hizmetleriyle ilgili sorulara verdikleri cevaplar incelendiğinde bazı katılımcıların düşüncelerinde bir görüş birliği dahi yakalanamamış ve nicel veriler ile nitel veriler arasında farklılıklar elde edilmiştir. Likert bir soruya olumsuz cevap veren bir katılımcının bir metafor sorusuna olumlu cevap verdiği görülmüştür. Verilen cevaplar arasında referans olarak metafor sorularının önerilmesinin sebebi ise katılımcıların kullandıkları metafor akabinde açıklama yapabilmeleridir. Metafor yönteminde birden çok soru ile elde edilebilecek veriler, tek bir soru çatısı altında elde edilebilmektedir. Bu da katılımcının dikkatinin dağılmadan tutarlı ve daha objektif cevaplar verebilmesini sağlamaktadır. Örneğin, kütüphane koleksiyonu hakkında nicel veri toplama aracıda 5 soruda elde edilmeye çalışılan veri metafor yöntemi ile tek bir soruda/cümlede elde edilerek katılımcının “çünkü.....” ibaresine yaptığı açıklama ile daha kapsamlı veri toplanabilmektedir.

Araştırmaya katılan 145 araştırma görevlisinin kendilerine verilen metaforları 719 kez olumlu 151 kez olumsuz anlamda kullandığı görülmüştür. Rakamlara bakıldığı zaman katılımcıların kütüphanenin vermiş olduğu hizmete karşı olumlu bir tutum ve düşünce içerisinde olduğu sonucu çıkmaktadır. Katılımcılar en fazla olumlu metaforu kütüphanenin ödünç verme ve danışma hizmetleri için kullanmış olup en fazla olumsuz metaforu da kütüphanenin sahip olduğu koleksiyon için kullanmıştır.

Kütüphane ve kütüphanecilerin, kullanıcılarından aldıkları geri bildirimlerden yararlanarak vizyonlarını güncellemeleri daha faydalı olacaktır. Bu amaç doğrultusunda anketler, tutum ölçekleri, kullanım istatistikleri gibi nicel verilerden yararlanmak yeterli gelmeyecektir. Anket veya tutum ölçeklerinde katılımcılara çok fazla neden sonuç ilişkisi kurması sağlanamadan katılımcıdan olumlu-olumsuz ya da kararsız düşüncelerden hangisine sahip olduğunu belirtmesi istenmektedir. Ayrıca kullanım istatistiklerindeki sayısal veriler de kullanıcının düşüncesini, ihtiyacını veya beklentisini tam anlamıyla yansıtamayabilmektedir. Metaforda ise katılımcının cevaba yönelik olumlu-olumsuz-kararsız düşüncesini ifade etme beklentisi hâkimdir. Katılımcının konu, olay, olgu, kişi vb. ile ilgili düşüncesini betimlemesi beklenmektedir. Bu da katılımcıyı derinlemesine düşünmeye yöneltmekte, görüş ve görüşlerini daha samimi bir şekilde ifade edebilmesini sağlamaktadır.

Kütüphane ve metafor ile yapılan önceki çalışmalara bakıldığında kütüphaneye ilişkin metaforların o günün popüler kurum ve statülerine göre kütüphane yöneticileri ya da kütüphaneciler tarafından şekillendirildiği, kullanıcıda algı oluşturulmaya çalışıldığı ve istenen sonuçların elde edilemediği görülmektedir. Bu çalışmada da vurgulandığı gibi özellikle hizmet alan gruba yönelik bu çalışmalar yapılmalıdır. Kullanıcıda kütüphane deyince ne çağrışım yapıyor, neden zihin o çağrışımı yapıyor, aslında kullanıcının istediği nedir; bu soruların cevabına metafor yöntemi kullanılarak daha kolay erişilebilir. Elde edilen sonuçlardan yola çıkarak kütüphane ve kütüphaneciler güncelliğini kaybetmeyen hedeflere, imaja ve vizyona ulaşabilirler.

YÖK (2014)'ün yayınladığı “2023'e Doğru Türkiye'de Üniversite Kütüphaneleri” taslak raporunda da üniversite kütüphaneleri için standartlar oluşturularak bu standartlar ile eğitimin, üniversitelerin ve üniversite kütüphanelerinin seviyesinde yükselme sağlanabileceği vurgulanmıştır. Bu çalışmada da ifade edildiği gibi kütüphaneler kendilerini değerlendirmeye gayret etmelidir. Bunu yaparken tek bir parametre üzerinden değil kütüphane unsur ve hizmetlerini içine alacak şekilde ve belirli aralıklarla değerlendirmelidirler. Bu amaç doğrultusunda ülkemizdeki tüm üniversite kütüphane yöneticileri bir araya gelerek ülke genelinde uygulanabilecek özellikte ve ayrıntılara sahip değerlendirme ölçütleri belirlemeli akabinde de her üniversite kütüphanesi kendi bünyesinde bu süreci yönetebilecek birimler oluşturmalıdır. Değerlendirme ölçütlerini belirleme aşamasında hem nitel hem de nicel veri toplama araçlarının birlikte kullanılabilirdiği karma yöntemler gibi değişik veri toplama yöntemleri tercih edilmelidir. Özellikle metafor gibi yöntemler tercih edilerek derinlemesine veriler elde edilmeli

sonrasında bu verilerin istatistiksel veriler ile test edilerek geçerliği kanıtlandıktan sonra değerlendirmeye alınması sağlanmalıdır.

Etik Standartlar le Uyumluluk

Çıkar Çatışması: Yazarlar herhangi bir çıkar çatışmasının olmadığını beyan eder.

Etik Kurul İzni: Bu çalışma 2019 yılında tamamlanmış bir yüksek lisans tezine dayanmaktadır. Veriler 2020 yılı öncesinde toplandığı için çalışmada etik kurul izni aranmamıştır.

Yazar Katkı Beyanı: Yazarlar veri toplama ve işleme, analiz ve yorum, literatür taraması ve yazma aşamalarının Hülya Akyüz tarafından gerçekleştirildiğini, diğer aşamalarda eşit oranda katkıda bulduklarını beyan ederler.

Finansal Destek: Yoktur.

Kaynakça

- Agresti, A. (1996). *An introduction to categorical data analysis*. John Wiley and Sons. Inc.
- Baysal, J. (1982). *Kütüphanecilik alanında yeni kavramlar araçlar yöntemler*. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Beck, G. F. (1978). The metaphor as a mediator between semantic and analogic modes of thought. *Current Anthropology*, 19(1), 83-97.
- Bordonaro, K. (2015). Scholarship as a conversation: A metaphor for librarian-esl instructor collaboration. *Collaborative Librarianship*, 7(2), 56-65.
- Bozkurt, B. (2008). *Hizmet pazarlamasında müşteri memnuniyeti ve kütüphane hizmetlerinde bir uygulama: Muğla Üniversitesi merkez kütüphanesi örneği* (Tez no: [226336](#)) [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Brown, K. ve Marek, K. (2005). Librarianship and change: A consideration of Weick's "drop your tools" metaphor. *Library Administration and Management*, 2(19), 68-74.
- Carlson, T.B. (2001). Using metaphors to enhance reflectiveness among preservice teachers. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance* 72(1), 49-53.
- Creswell, J. W. (2013). *Research design: Qualitative, quantitative and mixed methods approaches=araştırma deseni: nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları*. Eğiten Kitap.
- Creswell, J.W. Ve Plano Clark, V.L. (2014). *Karma yöntem araştırmaları: Tasarımı ve yürütülmesi*.(Y. Dede ve S.B. Demir, Çev. Ed.). Anı Yayın.
- Çağlar, N.G. (2006). *Üniversite kütüphanelerinde halkla ilişkiler ve başkent üniversitesi kütüphanesi* [Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Çelik, A. ve Uçak, N. (1993). Üniversite kütüphaneleri üzerine. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 10(2), 115-121.
- Çelik, S. (2000). Üniversite kütüphaneleri: amaç, görev, işlev, yönetim ve örgüt yapısı. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 1(2), 52-62.
- Demir, G. ve Güneş, A. (2016). Türkiye’de halk kütüphaneleri yöneticilerinin ideal kütüphane kavramına ilişkin metaforik algıları. *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 14(54), 134-151.
- Demir, C. ve Karakaş Yıldırım, Ö. (2019). Türkçe metaforlar ve metaforik anlatımlar. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(21), 1086-1096.
- Draaisma, D. (2007). *Bellek metaforları*. Metis Yayınları.
- Giesecke, J. (2011). Finding the right metaphor: Restructuring, realigning, and repackaging today’s research libraries. *Journal of Library Administration*, 1(51), 54-65

- Gooding, P. ve Terras, M. (2016). Inheriting library cards to Babel and Alexandria: Contemporary metaphors for the digital library. *International Journal on Digital Libraries*, 18(3), 207-222.
- Işığışık, E. (2003). Bebeklerin doğum ağırlıklarını ve boylarını etkileyen faktörlerin lojistik regresyon analiziyle araştırılması. A. Ünsal ve H. Güler (haz.). VI. *Ulusal Ekonometri ve İstatistik Sempozyumu*. Gazi Üniversitesi.
- İslamoğlu, A.H. ve Alınacı, Ü. (2014). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Beta.
- Johannsen, C. G. (2015). *Library user metaphors and services: How librarians look at their users*. De Gruyter Saur.
- Karataş, T. (2018). *Ansiklopedik Edebiyat Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: İz Yayıncılık.
- Kayaoğlu, H. D. (1999). *Derme oluşturma ve geliştirme İ.Ü. Merkez Kütüphanesi'nde bütçe yönetimi*. Mavibulut.
- Kennedy, C. (2007). *Metaphor: Library* [Master Theses, University of Cape Town]. <https://open.uct.ac.za/handle/11427/8071>
- Krasner K. B. (2001). Survivor: The history of the library. *History Magazine*, 4, 1-7.
- Lakoff, G. ve Johnson, M. (2015). *Metaforlar hayat, anlam ve dil*. (G.Y. Demir, Çev.). İthaki Yayınları.
- Larner, F. (1998) *The story of libraries: From the invention of writing to the computer age*. Continuum Publishing.
- Lincoln, Y.S. ve Guba, E.G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Sage.
- Mahlis, M. Ve Maxson, M. (1998). Metaphors as structures for elementary and secondary preservice teachers' thinking. *International Journal of Educational Research*, 29, 227- 240.
- Morgan, G. (1998). *Yönetim ve örgüt teorilerinde metafor*. Mess Yayın.
- Nardini, R. F. (2001). A search for meaning: American library metaphors, 1876-1926. *The Library Quarterly: Information, Community, Policy*, 71(2), 111-140.
- Nitecki, J.Z. (1979). Metaphors of librarianship: A suggestion for a metaphysical model. *The Journal of Library History* 14(1), 21-42.
- Nitecki, J. Z. (1981). An idea of librarianship: An outline for a root metaphor theory in library science. *The Journal of Library History*, 16(1), 106-120.
- Nitecki, D. (1993). Conceptual models of libraries held by faculty, administrators, and librarians: An exploration of communications in the chronicle of higher education. *Journal of Documentation*, 49(2), 260-277.
- Özdamar, K. (2002). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi* (Cilt 1). Kaan Kitabevi.
- Özdemir, Y., Aras, M. ve Özdemir, S. (2016). Üniversite öğrencilerinin kariyer algılarına metaforik bakış: Türk, Azeri, Türkmen, Kazak ve Kırgız öğrenciler örneği. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi* 5(4), 113-133.
- Pun, R.ve Lau, J. (2018). Hair and hairstyles as metaphors for librarians. *84th World Library and Information Congress*. <http://library.ifla.org/id/eprint/2245/1/142-pun-en.pdf>
- Ratzan, L. (2005). The martial art librarian: Tai Chi as a metaphor for librarianship. <https://ala-apa.org/newsletter/2005/06/17/the-martial-art-librarian-tai-chi-as-a-metaphor-for-librarianship/>
- Saban, A. (2003). A Turkish profile of prospective elementary school teachers and their views of teaching. *Teaching and Teacher Education*, 19, 829-846.
- Satoh, Y., Nagata, H., Kytömaki, P. ve Gerrard, S. (2005). Evaluation of the university library service quality: Analysis through focus group interviews. *Performance Measurement and Metrics*, 3(6), 183-193. <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/14678040510636748/full/html>

- Sefercioğlu, N. (2004). Üniversite eğitiminde kütüphanelerin rolü. Doğan Atılgan (Haz.), *Ankara Üniversitesi Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümünün Kuruluşunun 50.Yılı Anısına içinde*. Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü.
- Smith, M. ve Yachnes, P. (1998). Scholar's playground or wisdom's temple? Competing metaphors in a library electronic text center. *Library Trends*, 46(4), 718-731.
- Stoddart, R.A. (2013). Straight to the heart of things' reflecting on library metaphors for impact and assessment. *The Journal of Creative Library Practice*. <http://creativelibrarypractice.org/2013/10/29/straight-to-the-heart-of-things/>
- Türk Dil Kurumu (2022). Metafor. Türk Dil Kurumu Sözlüğünden 24 Nisan 2022'de <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı.
- TOGÜ (2020). *Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Kütüphane Yönergesi*. https://kutup.gop.edu.tr/depo/menuler/birim_10306/mevzuat_49/dosya_icerik/1388934/mevzuat_2_0200304155718.pdf
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.
- YÖK (2014). *2023'e Doğru Türkiye'de Üniversite Kütüphaneleri Mevcut Durum, Sorunlar, Standartlar ve Çözüm Önerileri*. Ankara: Yükseköğretim Kurulu Üniversite Kütüphaneleri Çalışma Grubu. <https://kutuphane.adu.edu.tr/webfolders/files/20201211154726-J727BD80D65HFPOZ2LU3-GULBOZKURT-393836483.pdf>